

Eich cyf/Your ref Petition P-05-1132
Ein cyf/Our ref VG/01585/21

Janet Finch-Saunders AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deisebau

10 Chwefror 2021

Annwyl Janet,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 20 Ionawr.

Nodwyd pryderon eang eu cwmpas yn adroddiad adolygiad annibynnol Coleg Brenhinol y Bydwagedd a Choleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr o wasanaethau mamolaeth yng nghyn-Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf, a gyhoeddwyd ym mis Ebrill 2019, ynghylch ansawdd y gofal. Mynegwyd cryn bryder a chodwyd rhai cwestiynau hefyd, fodd bynnag, ynghylch effeithiolrwydd arweiniad a llywodraethiant y bwrdd yn ehangach.

Roedd y pryderon ehangach a amlygwyd yn yr adroddiad ynghylch llywodraethiant yn destun pryder difrifol imi ac ystyriais fod y rhain yn ffactor pwysig a oedd wedi cyfrannu at y methiannau a oedd wedi dod i'r amlwg mewn gwasanaethau mamolaeth. Roedd y rhain yn cynnwys pryderon ynghylch llywodraethu ansawdd, cywirdeb data, adrodd am ddigwyddiadau difrifol ac, yn gwbl allweddol, arweinyddiaeth a llywodraethiant sefydliadol.

Mynegwyd yr un lefel o bryder drwy'r grŵp teirochrog ar uwchgyfeirio ac ymyrryd, sy'n cynnwys fy swyddogion i, Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, mewn perthynas â threfniadau llywodraethu ansawdd y Bwrdd. Mae hyn yn cynnwys materion a ddaeth i'w amlwg yn sgil adrodd am ddigwyddiadau difrifol ac ymweliadau gan reoleiddwyr. O ganlyniad, derbyniais gyngor y grŵp teirochrog i gynyddu'r weithdrefn uwchgyfeirio yn y sefydliad yn gyffredinol i ymyriadau wedi'u targedu ym mis Ebrill 2019, gan roi gwasanaethau mamolaeth o dan fesurau arbennig ar yr un pryd.

Mae hefyd yn bwysig nodi, cyn hyn, fod y cyn-Fwrdd Iechyd wedi cael ei roi o dan drefniadau monitro uwch (lefel 2) y fframwaith uwchgyfeirio ym mis Ionawr 2019, yn dilyn cyngor gan gyfarfod eithriadol o'r grŵp teirochrog. Roedd hyn o ganlyniad i nifer o faterion, gan gynnwys gwasanaethau mamolaeth, ond hefyd feysydd eraill o bryder a oedd yn dod i'r amlwg mewn perthynas â llywodraethiant sefydliadol.

Yn ogystal â'r camau penodol a gymerais yn dilyn cyhoeddi adroddiad y Colegau Brenhinol i geisio gwelliannau a sicrwydd ynghylch ansawdd gwasanaethau mamolaeth a llywodraethiant y Bwrdd ar unwaith, cadarnhaodd y rheoleiddwyr, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ac Archwilio Cymru, y byddent yn cynnal adolygiad ar y cyd o'r trefniadau llywodraethu ansawdd a oedd ar waith yn y Bwrdd Iechyd. Adroddwyd ar hyn ym mis

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tachwedd 2019 a chadarnhawyd bod nifer o wendidau sylfaenol mewn llywodraethiant mewn perthynas â diogelwch cleifion ac ansawdd y gofal. Mynegwyd pryder bod y gwendidau yn peryglu gallu'r Bwrdd Iechyd i nodi problemau mewn perthynas ag ansawdd y gofal a diogelwch cleifion ac i ymateb i'r problemau hynny.

Canfuwyd, er bod pwyslais cadarn wedi bod ar gynnal balans ariannol a bodloni targedau allweddol, fod llai o sylw wedi'i roi i ansawdd a diogelwch y gwasanaethau yn gyffredinol. Tynnwyd sylw at yr angen am arweinyddiaeth gryfach ac ehangach mewn perthynas ag ansawdd a diogelwch cleifion. Un agwedd a achosodd bryder gwirioneddol oedd y diwylliant o ofn a phwyntio bys y canfuwyd ei fod yn bodoli mewn rhannau o'r sefydliad, ac roedd hyn wedi atal staff rhag codi llais a mynegi pryderon. Roedd y diwylliant hwn yn debyg i'r hyn a ganfuwyd mewn gwasanaethau mamolaeth.

Yn fwy cyffredinol, daeth yr adolygiad o hyd i fylchau mewn trefniadau llywodraethiant allweddol sy'n gysylltiedig â rheoli a nodi risgiau, ac o ran y ddarpariaeth o wybodaeth i gefnogi gwaith craffu effeithiol gan y Bwrdd a'i bwyllgorau. Nodwyd hefyd fod angen gwella'r ffordd yr oedd digwyddiadau yn cael eu dosbarthu yn ogystal â'r trefniadau ar gyfer adrodd arnynt.

Er bod yr adolygiad yn tynnu sylw at nifer sylweddol o bryderon, nodwyd hefyd fod y Bwrdd Iechyd wedi dechrau cymryd camau i fynd i'r afael â nhw. Tynnwyd sylw hefyd at yr effaith yr oedd yr arweinyddiaeth newydd yn dechrau ei chael wrth fynd i'r afael â'r hyn a oedd yn set sylweddol o heriau. Mae Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru wrthi ar hyn o bryd yn cynnal adolygiad dilynol i asesu cynnydd.

Mae'r holl faterion hyn yn awgrymu bod gwendidau sylfaenol yn nhrefniadau llywodraethiant y sefydliad. Yn eu tro, gwnaeth y gwendiadau hynny olygu bod y Bwrdd wedi methu â sylwi ar broblemau gyda gwasanaethau mamolaeth. Yn anffodus, felly, nid aethpwyd i'r afael â'r rhain cyn i bryderon sylweddol godi mewn perthynas ag ansawdd y gofal. Rhaid inni ganolbwyntio yn awr ar sicrhau bod gwelliannau cynaliadwy yn cael eu gwneud i sicrhau na all y Bwrdd byth eto fod mor ddal i lefel gyffelyb o bryder ynghylch unrhyw un o'i wasanaethau.

Yn gywir,

Vaughan Gething AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services